

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

77

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

LETO III AÑO
KNJIGA V. LIBRO

BUENOS AIRES
9 — II — 1935

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

Splošne kulturna tedenska slovenska izseljenska družinska revija.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodepivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša:

a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 6.-- m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.--, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.--.

b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.-- (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.--, francoskih frankov 25.--, Lir 20.--, mark 4.50, holandskih gld. 2.50, šilingov 10.--, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.--.

Da sleheraemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znamkah, in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštnim giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: Zadržna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 — Banco (Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL
BUENOS AIRES, ARGENTINA

Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Dr. Jožef Debevec, Ljubljana:

Dante

(1265—1321)

(Nadaljevanje)

Živeč v pregnanstvu je Dante spoznal, da Italiji in sploh Evropi ni rešitve, če se posamezniki ne poboljšajo; če bi bili posamezniki boljši, bi se zboljšala tudi splošnost. In takó je sklenil, pokazati sodobnikom, kakšno zlo je greh. Začel je pisati prvi del svoje Divine Commedie, Pekel (Inferno), hoteč predočiti, kaj trpe pogubijeni zaradi smrtnih grehov, ki so jih v življenju storili. To je bil torej poglobitveni namen in cilj Dantejev ob snovanju svoje Divine Commedie: npravno poboljšanje sodobnikov, npravna svoboda t. j. svoboda od nadvlade greha, strasti. (V dveh besedah izrazi ta cilj Virgil, ki vodi Danteja skozi onstranski svet, vprašujočemu Katonu Utičanu, čemu hodi živi Dante po teh žalostnih potih: "Libertá va cercando!" t. j. Svobodo išče. Purg. I 71.) V tem oziru je pesnitev veljavna **za vse čase in vse ljudi**. In v tem je svetovni pomen Dantejev. Dante kliče v svoji pesnitvi (tudi v II. in III. delu) pred svoj sodni stol ljudi vseh časov in narodov, kar jih je bilo do tedaj znanih in izreka svojo — osebno, subjektivno, ne vedno popolnoma veljavno — sodbo o njih delih.

Ker pa je važno, kakšen je tisti človek, ki o drugih sodbo izreka, je li moder ali ne, je li sam npravno dober ali slab, je zdaj čas, da malo pogledamo, kdo je bil prav za prav ta Dante.

Rodil se je — kakor smo že dejali — v toskanskem mestu Firenzi. Zdi se, da rodbina Alighieri (krstno ime je bilo torej Dante, rodbinsko Alighieri) ni bila posebno imovita. Vendar pa je oče poskrbel, da se mu je sin mogel učiti prav kakor imoviti sinovi plemičev. Študiral pa je silno mnogo, bral je menda vse, kar so tedaj knjige premogle knjižnice. Sam pripoveduje, da je okrog l. 1290. v 30 mesecih preštudiral vso filozofijo grškega modrijana Aristotela, a da si je pri tem pokvaril oči, ki so bile vsako jutro,

po prečuti noči, vse rdeče. Nekateri življenjepisci trdijo, da je bil Dante precej časa v novicijatu pri frančiškanih v samostanu Santa Croce v Firenzi; ali ni verjetno. Pač pa se je bil pozneje zapisal v tretji red sv. Frančiška in je nosil pas; na mrtvaškem odru je ležal oblečen v frančiškansko haljo. — Kot štiriindvajsetleten mladenič se je udeležil — kot konjenik — bitke pri Campaldinu, kjer so se guelfovski Firenčani bojevali zoper bigelinske sosedne mesta Arezza in njih zaveznike.

Če še takó skušamo krajšati in krčiti ves ta sestavek, vendarle ne smemo preiti najvažnejšega dogodka iz Dantejevih mladih dni: Kot desetleten deček je bil videl deklico, eno leto mlajšo, Beatrice (izgov. Beatriče) ji je bilo ime in je bila hčerka meščana Folca Portinari; vnelo se mu je srce zanjo; po devetih daljnjih letih jo je spet videl, tedaj mu je vrnila pozdrav; videl je pesnik toliko lepih lastnosti na njej, da jo je obožaval. Ali oče jo je dal nekemu Simonu dei Bardi za ženo; dne 8. junija l. 1290., torej v starosti 24 let, pa je že umrla. Dante je ni pozabil; nasprotno, ljubezen do nje mu je rastla, Beatrice mu je postal vzor (ideal) vsega lepega in blagega, bila mu je — kakor našemu Prešernu Julija "bogstvo" — in to tudi ostala, dočim je Prešeren videl pozneje v Juliji le — "lepo stvar". Vso tisto svojo prvo, čisto ljubezen popisuje v svoji čudoviti knjigi "La vita nuova", ki jo je spisal v letih 1290 do 1292. — Dante sam je bil od l. 1277. zaročen s plemkinjo Gemmo Donati; kdaj se je poročil, ni znano. Iz zakona se mu je rodilo četvero otrok: Jakob, Peter, Antonija (ki je v Raveni vstopila v samostan in dobila im Beatrice) in Ivan. S tridesetim letom je pričel javno delovati kot mestni odbornik (priore); l. 1301. pa ga je — kakor strela z jasnega — zadela takó krivična kazen.

Da bi njegova sodba o delih ljudi, živih in mrtvih, čim več zalegla, je stvar uredil takó, da jo izrekajo razni duhovi onstranskega svetá. Poslužil se je te-le pesniške fikeije: Veliki petek l. 1300. — takó pričenja svojo veličastno pesnitev — sem zapazil, da se nahajam v gosti šumi (t. j. v svetu blodenj, pregreh). Zaman sem iskal rešilne poti. Solnce je vzhajalo. Tedaj sem zagledal neki griček. Hotel sem nanj. Pa troje zveri mi je zastavilo pot: strašen lev, gladkokoži ris in sestradena, mršava volkulja. (S tem je hotel reči: Tri pregrehe branijo človeku pot nakvišku: ošabnost, pohota, pa lakomnost.) Nisem si vedel pomagati. Tedaj se mi prikaže starorimski pesnik Virgil. Dejal mi je: "Kvišku ne moreš kar naarvnost, po ovinkih prideš. Videti moraš prej, kaj trpé v peklu,

UREDNIŠTVO DUHOVNEGA ŽIVLJENJA prejema iz vseh strani številna in deloma obširna priznanja in vspodbujajoča pisma za naše delo pri urejevanju **DUHOVNEGA ŽIVLJENJA**. Vsem spoštovanim gospod in gospodom dopisnikom se za njihovo pozornost najlepše zahvaljujemo. Zelo nam je žal, da zaradi pomanjkanja prostora teh zanimivih pisem ne moremo objaviti. Tudi raznih vsega upoštevanja vrednih nasvetov za izboljšanje lista iz finančnih razlogov za enkrat še ne moremo upoštevati, čeprav bi lista nihče raje vsestransko ne izpopolnil kakor samo uredništvo, ki tudi najboljše pozna vse njegove hibe, ki jih bo sčasoma tudi odstranilo, drugo za drugo, kakor se je naš list tudi doslej počasi pa neprestano izboljševal in izpopolnjeval. Sledeč nasvetu gospoda ravnatelja dr. Debevca bomo začeli prinašati vendar že čimprej več leposlovja. Tako imamo že pripravljeno obširnejšo **ILUSTRIRANO POVEST "PAVLETOV BIČ"**, ki jo je napisala naša odlična sotrudnica gđc. Krista Hafnerjeva, slike zanjo pa je tudi risal domač slovenski umetnik. Priobčili bomo tudi nekaj krajših leposlovnih črtic. Ravno tako ne bomo pozabili pesmi. Eno samo oviro imamo: prostor. **DAJTE NAM VEČ PROSTORA!** Več naročnikov, več sodelavcev, pa bomo imeli za isto naročnino več prostora. **DUHOVNO ŽIVLJENJE** je pa kakor odlična slovenska **DUHOVNA ZADRUGA**, skupna slovenska izseljenska kulturna last, ustanovljena v **SKUPNO KORIST** in prav gotovo iz nobenih dobičkarskih namenov. — Prav posebno nam je žal, da vsled pomanjkanja prostora ne moremo objaviti ljubeznjivega pisma našega odličnega severoameriškega zdravnika, znanstvenika in pisatelja dr. F. J. Kerna, ki smo ga prejeli prav te dni, ko se pripravljamo, da našo revijico tudi v Severni Ameriki tako uveljavimo, kakor smo jo že v nekaterih drugih deželah, in kjer so nam prijatelji dvakrat ljubi.

potem; kaj v vicah; takó boš očiščen in boš smel v raj. Jaz te hočem voditi skozi pekel in preko vic. Prosila je zate gori v raj u Beatrica; vsled njene prošnje sem tu. Pojdi za menoj!" In sva šla. Prišla sva pred peklenska vrata. Videl sem napis nad njimi:

Ta vrata vodijo na žalo cesto,
 ki ljudstva hodijo po njej nesrečna
 v brezkončno bol, v trpljenja večno mesto.
 Zahtevala pravica neizrečna,
 ukaz moči jih stvoril prvobite,
 modrost najvišja in ljubezen večna.
 Pred njimi le stvari so vekovite,
 in ona stala bodo brez nehanja.
 O vi, ki vstopite, vsak up pustite!

(Pekel, III. spev, vr. 1—9)

Zadrhtel sem od groze ob teh besedah. Virgil pa me je potegnil

za seboj. Onstran peklenskih vrat mi je udaril na uho strašen hrup, vpitje in tuljenje pogubljenih.

Prekoračila sva nato — dva dni in dve noči je trajalo potovanje t. j. od velikega petka dopoldne do velikonočnega jutra — vseh Devet krogov ali teras, na katerih se duše mučijo. V prvem krogu so brez trpljenja, le Boga ne gledajo: duše brez krsta umrlih otrok ter duše pravičnih poganov. V II. krogu: nečistniki; v III. požrešneži; v IV. zapravljljivi in lakomniki; v V. jezlivi; v VI. tajivi nesmrtnosti človeške duše ("Tu sem videl V VII.: tu teče krvava reka, v njej tiče tisti, ki so na svetu kri cesarja Friderika II., papeža Anastazija II., starca Epikura...") prelivali, tirani, roparji, pa tudi samomorivci. V VIII. so sami goljufi in sleparji; ta krog se deli v deset koncentričnih jarug ali grap, in v prvi jarugi trpe zvodniki, zapeljivi, v drugi prilizovavci, v tretji simonisti; v četrti: krivi preroki; v peti podkupljivi uradniki — hudiči jih kuhajo v vreli smoli —, v šesti hinavci, farizeji, v sedmi tatovi, v osmi lažniki, v deveti začetniki verskih razkolov, v deseti ponarejevalci denarja... In v desetem krogu? Ta je najnižji na dnu pekla. Tu vlada večni led. Tu tiče izdajavci prijateljev, domovine, v sredi sedi — od pasu gori viden — sam Lucifer s trojnimi usti: v enih žveči Bruta, v drugih Kasija (ta dva sta l. 44. pred Kr. umorila Julija Cezarja, prvega cesarja!) v srednjim ustih pa grize Judeža Iškarjota!

Prišla sva ven in se znašla na spodnji polovici naše zemlje. Visoka gora se je dvigala pred nama. Bilo je prekrasno jutro — velikonočno.

Strog starec, Katon Utičan, tisti, ki se je l. 45. pred Kr. žrtvoval za svobodo, je naju hotel ustaviti. Toda Virgil mu je povedal, da me vodi vsled božjega povelja po teh potih. Gora se dviga sredi morja. Neprestano dovažajo svetli angeli v čolnih brez vesel in jader duše tistih, ki so umrli sicer v milosti božji, ali vendar še ne popolnoma očiščeni. Te duše so vesele, pojó. Uđane so v božjo vojšo. Na devetih terasah se očiščujejo in čakajo oprošćenja: na prvi zamudniki ali odlašavci pokore, na drugi bivši napuhnjenci, na tretji bivši zavistneži, na četrti bivši jezljivi, na peti bivši lenuhi (za dobra dela leni!), na šesti bivši skopuhi in razsipniki, na sedmi bivši požrešneži, na osmi bivši sladostrastniki; na vrhu je deveta terasa — zemski paradiž, kjer sta živelá Adam in Eva. Virgil je tu zginil, iz raja pa se je pojavila Beatrica, ki mi je velela — naj se očistim v reki Lethe (t. j. reka pozabe!), na kar mi je

ukazala paj ji sledim v nebeške sfere! Dvigala sva se višje in višje, v vsaki sferi sem videl trume izvoljenih, v četrti n. pr. tiste, ki so v življenju s svojim lepim zgledom in učenostjo drugim svetili: cerkveni učniki, sv. Francišek As., sv. Dominik, sv. Bonaventura, sv. Tomaž Akvinski... V peti (Mars ima rdečo luč!) sem videl svete mučenike, pa tudi može, ki so v križarskih vojnah padli za sv. vero... v sedmi sv. menihe in puščavnike... Končno sva se dvignila v najvišje nebó, v morje luči... Videl sem Kristusa, vi-

Atrij, veža, znamenitega indijskega svetišča v mestu Dilwara.

del presv. Trojico, videl tudi Mater božjo. Sklenil sem roke, na-
mesto mene pa je sv. Bernard ponižno k njej molil:

Devica in Mati, hčerka svoj'mu Sini,
ponižna dekla, angelov kraljica,
od vekov cilj človeški zgodovini...

....ohrani mu srcé, Kraljica,
čistó po teh vizijah — ves čas bodoči!

(Paradiso, XXXIII)

Nato sem omagal; končno sem se prebudil — na zemlji.

Dante je pesnitev snoval več let; še tisto leto, ko jo je dovršil,
je pa umrl. Pesnitvi je dal naslov: "Commedia" zato, ker se veselo
konča; "divina" so pridejali poznejši izdajatelji.

Velikansko snov je razdelil na en spev Uvoda, na 33 spevov
Pekla, 33 Vic in 33 Raja.

Drugi narodi imajo po 30, 40 in več različnih prevodov slavne
Dantejeve Divine Commedije. Slovenski je pričel izhajati v Domu
in Svetu l. 1910, dovršen je bil v istem časopisu l. 1925. V obliki
knjige še ni izšel. Ker je zdaj takó raztresen, ga nihče ne bere.
Upanje pa je, da izide v knjigi.

Franjo Neubauer,

Véliki Gaber na Dolenjskem:

Tebi, izseljenec

Na izseljensko nedeljo 1934.

Drzan in močan
in upov bogat
odplaval si, brat,
tja čez ocean,

čez vóde besneče,
čez silne valove
da tamkaj blesteče
si zidaš gradove.

Mordá zdaj zagrinja
prevara ti up,
ki več ne spominja
se lepih obljub.

Mordá pa res sije
zdaj sreča ti tam,
ki sred domačije
zakrita je nam.

Naj bo kakorkóli!
Ti ljub si nam v bóli
in v sreči nam drag
ostaneš rojak!

O zadružništvu

Naši predniki, stari Slovani, so živeli v zadrugah. Bile so to družinske zadruge, štela pa je taka družina po 50 in tudi po 100 ljudi. V taki zadrugi je bilo seveda več zakonskih parov z vsemi otroci. Vse premoženje je bilo skupno, le malenkosti, ki jih kdo rabi za vsak dan, so bile last posameznika. Vsi so delali za skupnost, ki so jo imenovali zadrugo, zadruga pa je spet skrbela za vse. Vodil je zadrugo starešina, poglavar, ki je o vsem odločal, ki je razdeljeval delo, ki je ukazoval in kaznoval. Bile so takrat še silno priproste razmere, vse delo je bilo obdelovanje polja in skrb za živino. Kar je bilo obrti, je bila le domača obrt združena s kmetijskim delom.

Ne smimo pisati o teh starih družinskih kmetijskih zadrugah. Te so minile, ker so se časi in navade čisto izpremenile. Vendar nas pa te zadruge spominjajo na nove, moderne zadruge, kajti starih in novim zadrugam je bila osnovna misel ta: **Pomagati drug drugemu v skupni organizaciji**. Vsakdo dela in skrbi za to svojo skupno organizacijo, zadrugo, ki mu zato da česar potrebuje, če pač more in kolikor more. Te starodavne slovanske kmetijske zadruge — ki na primer v Srbiji deloma še danes obstojajo — nam zgovorno pričajo, kako stara in in naravna da je zadružna misel.

Da si moremo napraviti pravo sliko o značaju in pomenu današnjih zadrug, moramo poznati razmere, iz katerih so se razvile.

V prejšnjem stoletju je v gospodarskem življenju prevladovala misel liberalizma. Ta je poudarjal na vseh koncih in krajih svobodo. Misel svobode, ki je sama na sebi nekaj lepega, je šla tako daleč, da so proglšali neomejeno svobodo tudi v gospodarskem življenju. Zavladalo je geslo: Vsak sam zase. Pod tem geslom neomejene svobode so se zrušile vse dotedanje gospodarske skupnosti v mestih in na deželi. V mestih so bili ostanki starih roko-delskih zadrug imenovanih **cehi**. V dobi liberalizma so cehi hitro

Jutro v španskem pristaniškem mestu Cadiz, katero so obiskali na svoji poti v Južno Ameriko tudi mnogi slovenski izseljenci.

propadli, ker je vsakdo delal na svojo roko. Tudi na kmetih so kmalu razpadle zadnje gospodarske skupnosti. Začela se je med ljudmi svobodna tekma. Vsakdo je skušal drugega prekositi. V tej svobodni tekmi pa je žal zlasti prišla do polnega izraza nebrzdana človeška sebičnost.

In kakšne so bile posledice? 19 stoletje je doživelo silen tehnični napredek. Razvila se je mogočna industrija, ki je zaposlila tisoče in tisoče delavcev, trgovina je zacvetela, izgledalo je na zunaj, da pride na človeštvo zlata doba. Toda na eno stvar liberalni proroki neomejene svobode niso mislili: da smo sicer vsi ljudje enaki po naravi in pred postavo, nismo pa enaki po zmožnostih. Eden je močnejši, drugi šibkejši, eden je bolj pripraven za to delo, drugi za drugo, eden je vzgojen v Evropi, drugi v Ameriki. Za enega so skrbeli starši in mu dali izvrstno vzgojo, drugemu so zgodaj umrli. Eden je prebrisan, drugi je bolj zaostal. Kolikor ljudi, toliko razlik! V neomejeni svobodi, kjer se človek ni nič brigal za svojega bližnjega, je vedno prevladal močnejši, tisti ki je bil v boljših razmerah, šibkejši pa je postal vedno bolj odvisen, postajal je kljub vsej svobodi vedno bolj odvisen in vedno bolj nesrečen hlapec. Kaj mi pomaga svoboda, če nimam kruha! Liberalizem je torej z geslom neomejene svobode in svobodne tekme razbil človeško družbo na dvoje, na ljudi, ki imajo kaj pod palcem in na ljudi, ki so nemaniči, proletarci. Ta razlika je vedno bolj rastla, premoženja so se kopicila v rokah srečnejših, postajala pa je na drugi strani vedno večja beda nesrečnih. Odvisni delavci v industriji so postali skoro sužnji. Nastala sta dva pojma, ki jih danes vsakdo ponavlja: na eni strani kapitalist, na drugi strani proletarec.

To so bile posledice klica: Vsak sam zase, in posledice prekomerne na videz tako zapeljivo-vabljive liberalne svobode. Tako je svet drl v strašne razmere, katerih posledica je bila svetovna vojna in katerih druga strašna posledica je današnja gospodarska kriza. Do tega je pripeljalo napačno pojmovanje svobode brez ozira na osnovno zapoved ljubezni do bližnjega.

Že zgodaj so mnogi uvidevni in plemeniti možje spoznali kam drvi človeštvo in razmišljali, kako zaustaviti ta tok. Videli so, da je treba ljudi spet pripraviti do tega, da tudi v gospodarskem življenju veljaj geslo: Vsi za enega, eden za vse. Proti geslu neomejene svobode so postavili gesla organizirane medsebojne samopomoči malih gospodarskih sil. S tem, da kdo nekaj žrtvuje za

skupno stvar, s tem koristi tudi samemu sebi. V tej misli so začetki zadružništva nove dobe.

Poglejmo prav na kratko, kdo so možje, ki so na tem polju orali ledino.

Na Angleškem se je v 19. stoletju, prav v zlati dobi gori opisanega liberalizma, silno razvila industrija. Bila pa je vsa v rokah mogočnih bogatinov, ki pa so se na drugi strani zopet med seboj borili za prvenstvo. Pri vsem tem pa je delavstvo strašno trpelo. Bilo je slabo plačano, bilo pa je tudi čisto odvisno od milosti in nemilosti teh bogatih kapitalistov. Kdor ni ubogal, ni imel dela, drugod pa ga ni mogel dobiti. Izrabljanje delavstva je šlo tako daleč, da so celo živež morali kupovati le v trgovinah, ki so bile last gospodarjev. Tak kraj na Angleškem je bil tudi Rochdale. Tkalci v tem kraju so razmišljali, kako bi si pomagali. Sklenili so, da začno svojo lastno trgovino, kjer bodo mogli kupiti vsakdanje življenjske potrebščine. 28 tkalcev se je dogovorilo in zbirali so celo leto po groših, da so nabrali kapital 28 angleških funtov. S tem so otvorili svojo lastno prodajalno. Ko so leta 1844 začeli s tem prvim konsumom, se jim je vse smejalo v prepričanju, da bo ta njihova prodajalna kmalu propadla. Toda zavest, da se morejo samo z združenimi močmi rešiti pijavk, ki jim pijejo zadnjo kri, je delavce držala skupaj, da niso odnehali in so vzdržali svoj prvi konsum. Iz tega majhnega početka se je razvilo s časom današnje mogočno angleško konsumno zadružništvo. To se je potem uspešno borilo za delavske koristi in po nekaj desetletjih je angleški delavec zadihal vse svobodneje kot so dihali njegovi predniki. Liberalizem sicer s tem še ni bil premagan in strt, vendar je bila načrtana pot, kako ga je tudi na gospodarskem polju mogoče premagati.

Na Nemškem je Schulze-Delitzsch gledal obupno bedo propadajočih obrtnikov, ki niso mogli vzdržati v razbrzdani svobodni tekmii. Ustanovil je za nje v svojem rojstnem kraju dve zadrugi: zadrugo mizarjev in zadrugo čevljarjev. Obe sta imeli namen navti obrtnikom potrebnih surovin. Kasneje je Schulze-Delitzsch ustanovil v mestecu Delitzsch prvo hranilnico in posojilnico. Te hranilnice in posojilnice naj bi zbrale prihranke malih ljudi, da bi potem s temi prihranki mogle pomagati tistim, ki potrebujejo kapitala za malo obrt.

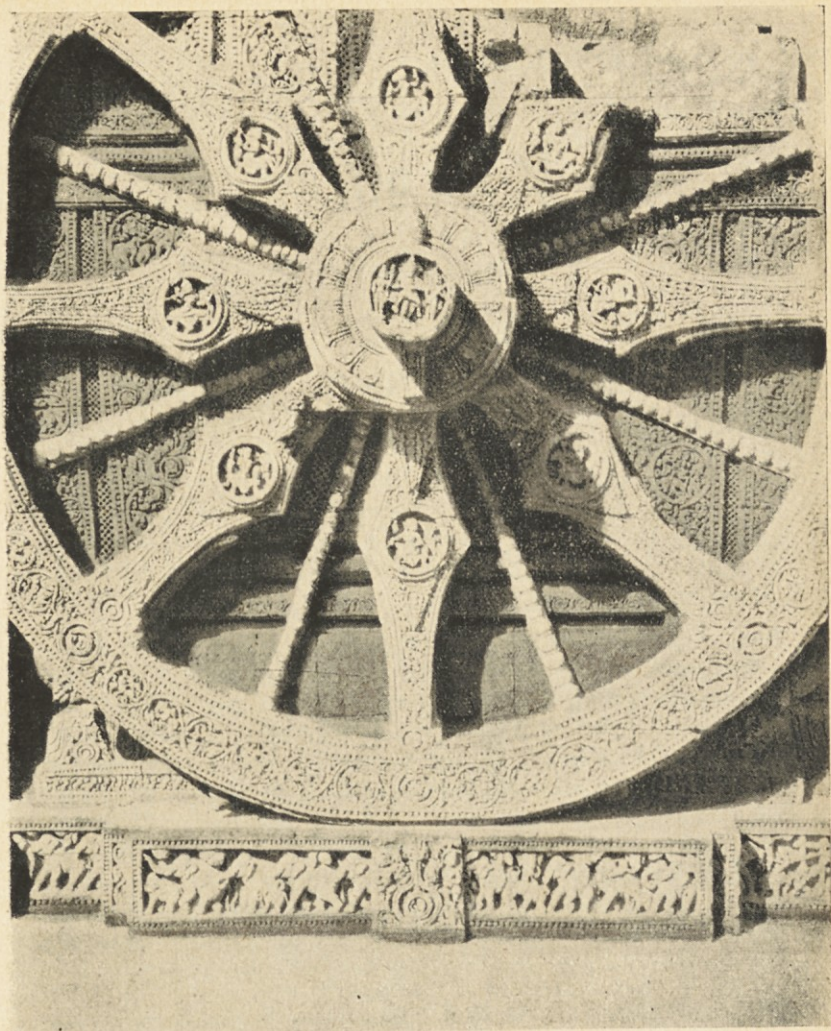
Za kmetsko zadružništvo pa je zlasti pomemben Viljem Raiffeisen. Bil je vaški župan, ki je videl in občutil vso kmetsko bedo. Hotel je v začetku pomagati z raznimi dobrodelnimi društvi, pa je

napravil s tem slabo izkušnjo. Bilo jih je pač dosti, ki bi radi prejemali, malo pa takih, ki bi dajali. Spoznal je, da je treba vse postaviti na osnovo samopomoči. Tudi on je ustanovil v ta namen hranilnice in posojilnice. Te male podeželske hranilnice naj bi zbrale male prihranke in potem s temi malimi prihranki pomagale tistim, ki potrebujejo posojil. Ker so te posojilnice majhne, se člani poznajo med seboj. Vedo torej, komu zaupati in komu ne. Ker imajo kmetje posestva in s temi svojimi posestvi garantirajo za posojilnico "z neomejeno zavezo", to je z vsem svojim premoženjem, se kredit take posojilnice zelo dvigne. Dobiti more denar tudi od drugod, če ga več potrebuje, kakor je prejela vlog, ker uživa povsod primerno zaupanje. Te hranilnice in posojilnice so dvignile na eni strani smisel za varčevanje, na drugi strani pa so varovale kmete pred številnimi oderuhi, ki jih je bila še pred kratkim polna tudi slovenska dežela, o čemer pa bom pozneje obširneje govoril.

Prav te kmetijske hranilnice in posojilnice, ki jih na kratko imenujemo rajfajznovke, so omogočile tudi snovanje drugih kmetijskih zadrug, mlekarskih, kmetijskih-strojnih, sadjarskih, vinarskih, živinorejskih itd. Tudi kmetijske nabavne in prodajne zadruge so mogle začeti poslovati le, ker so dobile prva posojila od rajfajznovskih hranilnic in posojilnic.

Kasneje so se razvile poleg posojilnic, ki jih imenujemo na kratko kreditne zadruge, in poleg konsumnih, tudi produktivne zadruge. Združilo se je več obrtnikov, ki so v skupni delavnici delali in izvrševali svoje delo na tovarniški način.

Podobno kot po drugih deželah, se je združništvo začelo razvijati tudi pri nas na Slovenskem, vendar pa precej kasneje. Prve posojilnice je na Slovenskem ustanavljal štajerski rodoljub Vošnjak. Te so bile ustanovljene predvsem po mestih in trgih. Pravo kmetijsko združništvo pa se je začelo razvijati pri nas v dobi dr. Janeza Evangelista Kreka, ki je bil prvi predsednik Zadružne zveze v Ljubljani. O tem pa bomo pisali prihodnjič.

Indijska umetnost. Kolo ogromnega voza v katerem se vozi solnce čez
nebeški svod. Marmor. Pagoda v mestu Konarak. Umetnost je povsod
doma.

Prof. dr. Franc Jaklič, Ljubljana:

Baraga

(Nadaljevanje)

3. V Ameriko.

L. 1829 je bila na Dunaju ustanovljena **Leopoldinska družba** v podporo severoameriških misijonov. Dne 13. maja so njena pravila objavili skoro vsi avstrijski listi. Duhovnikom so razposlali tudi nemški "Očrt zgodovine cincinnatske škofije v Severni Ameriki", katerega je bil sestavil cincinnatski generalni vikar Friderik Rese, poznejši škof in Baragov prijatelj; v pretresljivih stavkih je opisal versko zapuščenost severoameriških priseljencev in Indijancev in je prisrčno vabil duhovnike v misijon.

Baraga je prejel to knjižico na sv. Alojzija dan l. 1829. Do solz ga je presunila. Bila mu je kot klic božji, ki ga vabi preko morja, v prebogato žetev na svobodnem apostolskem polju. Takoj se je odločil. Svojo veliko skrivnost je cela dva meseca hranil zase in veliko molil; 10. avgusta je pa zaprosil škofijstvo za odpustnico, 9. novembra pa še cincinnatskega škofa Fenwicka za sprejem. Še skoro celo leto je moral čakati. Koncem oktobra 1830 se je odtrgal od jokajočega metliškega ljudstva, v Ljubljani pa še od srčno ljubljene sestre Amaliije, ki mu je v vseh njegovih stiskah bodrilno stala ob strani in ga tudi poslej ni zapustila. Graščakov sin, izšolan pravdnik, apostolski duhovnik in izvrsten nabožni pisatelj se je ves ubog in osamljen poslovil od domovine.

Preko Dunaja, kjer je od Leopoldinske družbe prejel podporo za vožnjo, in preko Pariza je došel v Havre de Grace, odkoder ga je ladja na jadra kot ubožnega potnika 3. razreda po enomesečni vožnji na starega leta dan 1830 pripeljala v Ameriko. **V Cincinnatiju** je ostal pri škofu Fenwicku, spomladi sta se pa skupaj odpravila na sever med Indijance.

4. V Krivem drevesu.

Škof je 28. maja pripeljal Barago v Krivo drevo (Arbre Croche, izg. Arbr Kroš) na severo-vzhodni obali Michiganskega jezera. Pokrajina je dobila ime po nekem drevesu, zreven katerega so se Indijanci zbirali k posvetovanju. Bili so iz rodu Otava, ki je ves štel takrat le še kakih 4000 duš. Baraga jih je pozneje v posebni knjižici opisal kot skrajno svobodoljubne in gostoljubne, pa precej lene in nestalne ljudi, srednje velike postave, širokega in oglatega obraza, nizkega čela, zagorele polti, črnooke, s črnimi žimnati lasmi. Obraze so si barvali in se oblačili v pisane obleke, kupljene od kanadskih trgovcev. Njihovi vlgvami, v katerih je neprestano gorel ogenj, niso imeli nikake sobne opreme; bili so silno umazani in polni mrčesa, kot so sploh Indijanci malo dali na snago. Preživljali so se z lovom in ribarstvom, v čemer so bili zelo izvežbani in so jim njih ostri čuti še posebno pomagali. Za zimski lov so si na noge navezovali krplje, to je močan, lesen, volovski kambi podoben okvir, en do poldrug meter dolg in 30 cm širok, prepleten z jermeni; znotraj sta počez dva kosa lesa, na katera navežejo prednji del čevlja, dočim je peta prosta. Tudi Baraga se je od njih moral naučiti hoje na krpljih. Družinsko življenje teh Indijancev je bilo ob Baragovem prihodu že dosti lepo urejeno, ker sta pred Barago že dva duhovnika delovala v Krivem drevesu. Barago je že čakala lesena cerkvice s stanovanjem in šolo pod isto streho iz lubja, vse troje seveda skrajno ubožno. "Kadar dežuje, moram pogrniti plašč čez mizo, na kateri imam knjige in pisarije, da se mi vse ne zmoči. Nad posteljo odprem dežnik, sam se pa stisnem, kolikor se da, v kotiček svoje sobice, kjer najmanj kaplje", je pisal Leopoldinski družbi. Pa je takoj dostavil: "Ob vsem tem sem pa v svoji sobici veliko bolj srečen, kakor so mnogi v svojih palačah."

Da, srečen je bil Baraga med svojimi Indijanci, katerim je postal skrben oče, oni so ga pa vzljubili ko otroci. Nazivali so ga le z imenom "nosse", oče. Kadar so šli z doma, so ga prišli poprej prosit za dovoljenje; dali so mu roko v slovo in so ga prosili za blagoslov.

Učil jim je po tolmaču, po tolmaču so se mu tudi izpovedovali, kar so pa prav radi storili, ker je za ta posel izbral vzornega moža. Baraga se je pridno učil otavščine in si je sestavljal slovar in slovnico.

Spreobrnjenja so se čedalje bolj množila, tako da je že ob

Stari spomini. V Ameriki opravlja vsa podobna dela stroj.

koncu l. 1831 bila skoro vsa okolica krščena. Baraga jim je sestavil cerkveni red: ob 5 h zjutraj je zazvonilo angelsko češčenje, kmalu potem jih je zvon povabil k maši, h kateri jih je tudi ob delavnikih veliko prišlo. Pred mašo je starejši mož molil jutranjo molitev in cerkev mu je odgovarjala. Ob solnčnem zatonu je zvonilo Zdravo Marijo, zopet so se zbrali v cerkvi k večerni molitvi, Baraga jim je nato razlagal krščanski nauk. Ob nedeljah in praznikih so se pa verniki kar po štirikrat zbrali v cerkvi: zjutraj zgodaj k jutranji molitvi, ob desetih k veliki maši, popoldne ob treh k večernici in krščanske nauku, ob solnčnem zatonu pa k večerni molitvi. Na vseh indijanskih postajah je Baraga najrajši pridigal o Jezusu Kristusu, našem dobrem pastirju, ki je v presv. Reš. Telesu pričujoč; njegova ljubezen do nas je neizmerna; izgubljene, grešne ovčice so mu pa še posebno pri sreč.

Zlasti se je zavzel za šolo. Od začetka mu jo je pomagala voditi 50 letna učiteljica iz odlične detroitske družine; iz same misijonske vneme je bila prišla v Krivo drevo. Poučevala je brezplačno. Zato je bila Baragi seveda še posebno dobrodošla, kajti **moral je popolnoma sam vzdrževati misijon z vsemi potrebščinami in tudi samega sebe preživljati**, škof mu ni mogel skoro ničesar dati. **Istotako so se morali vsi drugi slovenski misijonarji med Indijanci sami vzdrževati in so bili torej navezani skoro samo na podpore iz Evrope.** Sedanji misijonarji-redovniki imajo veliko lažje, ker ves red zanje skrbí.

Prišla je jesen in v Baragovo stanovanje se je slišalo šumenje in bučanje Michiganskega jezera, katero so gibali jesenski viharji, preden ga prepreže in umiri debela ledena skorja. Prišla je tudi Baragova prva indijanska zima. Tak je ondi mraz, da zemlja včasih tudi poldrug meter na globoko zamrzne; sever skoro neprestano buči. "V sobi imam železno peč, v kateri noč in dan brez prestanka gori, pa moram vendar biti vedno v plašč zavit, da me ne zebe", je pisal na Dunaj. Večkrat mu je vino pri maši zmrznilo in je dalj časa moral dihati vanj da ga je odtajal.

Na spomlad se je vzdignil na dolga misijonska potovanja, peš ali pa na ladjici iz lubja. Več misijonskih postajic je ustanovil in je v vseh postavil lesene cerkvice, da so se novokrščenci tudi v njegovi odsotnosti v njih zbirali k molitvi in petju.

(Dalje prihodnjič)

Franc Dalibor, Buenos Aires:

Argentinski Filmi

XIV. FILM

Argentina v številkah

(Nadaljevanje)

Prov. Mendoza.

Prebivalcev: 452.629. Površina: 166.886 km².

Živinoreja: govedi: 237.097; ovac: 184.025; svinj: 53.241; konj: 112.653; koz: 197.980; osilov in mezgov: 42.973; perutnine: 727.453.

Zasejana površina: vinogradi: 91.495 ha; detelja: 123.744 ha; sadno drevje: 10.651 ha; koruza: 17.266 ha; pivovarski ječmen: 5.953 ha; navadni ječmen: 1.816 ha; oves: 3273 ha; krompir: 7.798 ha; zelenjava: 5.771 ha.

Vinska industrija: pridelano grozdje: 551.441.248 kg; izprešano grozdje: 538.048.479 kg; pridelano vino: 402.554.198 litrov.

Prov. Salta.

Prebivalcev: 185.690. Površina: 125.565 km².

Živinoreja: govedi: 845.348; ovac: 383.686; svinj: 70.484; konj: 133.402; koz: 410.461; oslov in mezgov: 63.846; perutnine: 342.005.

Zasejana površina: koruza 79.151 ha; detelja: 45.128 ha; oves: 10.084 ha; ječmen: 7.623 ha; sladkorni trs: 6.450 ha; tobak: 2.823 ha; pšenica: 3.560 ha; fižol: 4.201 ha; vinogradi: 1.564 ha.

Prov. San Juan

Prebivalcev: 184.291. Površina: 98.179 km².

Živinoreja: govedi: 69.711; ovac: 80.719; svinj: 21.494; konj: 41.568; koz: 125.617; oslov in mul: 38.383; perutnine: 379.630.

Zasejana površina: vinogradi: 34.047 ha; detelja: 35.996 ha; sadno drevje: 1.050 ha; razna žita: 15.193 ha; zelenjava: 4.936 ha.

Vinogradništvo: pridelano grozdje: 174.548.430 kg; suho grozdje (sultane in rozine): 1.236.798 kg. Grozdje izvoženo v tu-litrov.

zemstvo ter inozemstvo: 32.766.591 kg; izvoženo vino: 120.638.662

Prov. San Luis.

Prebivalcev: 174.868. Površina: 75.219 km².

Živinoreja: govedi: 721.235; ovac: 529.812; svinj: 22.801; konj: 224.652; koz: 457.406; oslov in mul: 80.116; perutnine: 391.248.

Zasejana površina: detelja: 450.000 ha; vinogradi ter sadov-njaki: 14.000 ha; razna žita: 250.000 ha; zelenjava: 7.060 ha.

Prov. Santa Fé.

Prebivalcev: 1.392.467. Površina: 132.373 km².

Živinoreja: govedi: 3.641.804; ovac: 532.600; svinj: 542.940; konj: 1.273.923; koz: 89.184; oslov in mezgov: 22.314; perutnine: 6.220.210.

Zasejana površina: pšenica 839.130 ha; lan: 1.151.970 ha; ko-ruza: 1.419.500 ha; oves: 66.600 ha; ječmen: 32.870 ha; rž: 29.550 ha; alpeste: 3.500 ha.

Gozdna industrija: quebracho (izredno trd, hrastu podoben les): 17.261.000 kg; tanin: 43.718.000 kg; drva: 45.998.425 kg; vsakovrsten les: 1.886.840 kg; oglje: 5.334.000 kg; brzojavni dro-govi: 20.374 komadov; preklje (koli): 28.355 kom.

Vinogradništvo: prijavljenih "bodegas" (vinogradskih podje-tij): 133; obrano grozdje: 4.331.200 kg; pridelano vino: 2.770.800 litrov.

Prov. Santiago del Estero.

Prebivalcev: 409.670. Površina: 145.602 km².

Živinoreja: govedi: 869.981; ovac: 1.108.714; svinj: 109.762; konj: 354.883; koz: 1.232.822; oslov in mezgov: 154.805; perut-nine: 719.477.

Zasejana površina: pšenica: 44.302 ha; lan: 38.078 ha; ko-ruza: 43.888 ha; ječmen: 3.863 ha; oves: 1.609 ha; detelja: 81.545 ha; bombaž: 2.138 ha; zelenjava: 1.388 ha.

Prov. Tucumán.

Prebivalcev: 474.147. Površina: 26.950 km².

Živinoreja: govedi: 429.863; ovac: 136.707; svinj: 95.684; konj: 142.195; koz: 158.354; oslov in mul: 102.631; perutnine:

Posejana površina: sladkorni trs: 117.107 ha; koruza: 48.396 660.063.

ha; riž: 4.042 ha; pšenica: 1.324 ha; ječmen: 2.962 ha; detelja: 7.301 ha; oves: 4.327 ha; patata dulce (sladek krompir): 3.281 ha; buče: 3.897 ha; melone: 2.208 ha; fižol: 1.732 ha; tobak: 533 ha; zelenjava: 3.775 ha.

Teritorij Chaco (Čáko).

Prebivalstvo: 165.000. Površina: 97.766 km².

Živinoreja: govedi: 1.178.371; ovac: 150.491; svinj: 64.676; konj: 140.353; koz: 98.921; oslov in mezgov: 13.655; perutnine: 524.947.

Posejana površina: bombaž: 160.000 ha; koruza: 101.120; sladkorni trs: 3.700 ha; solnčnica: 6.984 ha; sadonosniki: 8.000 ha; tártago: 1.590 ha; zelenjava: 1.680 ha.

Teritorij Chubut.

Prebivalstvo: 43.500. Površina: 225.870 km².

Živinoreja: govedi: 112.241; ovac: 5.004.173; svinj: 9.270; konj: 180.555; koz: 176.972; oslov in mul: 8.343; perutnine: 178.383.

Posejana površina: pšenica: 10.052 ha; detelja: 15.966; vinogradi ter sadovnjaki: 1.287 ha; oves: 1.925 ha; krompir: 1.267 ha; razna žita: 711 ha.

Petrolejska industrija: 1,850.000 kubičnih metrov pridobljenega petroleja (Comodoro Rivadavia).

Teritorij Formosa.

Prebivalcev: 40.000, zaradi točno neugotovljivega števila Indijancev je številka okrogla. Površina: 107.258 km².

Živinoreja: govedi: 984.974; ovac: 88.265; svinj: 8.984; konj: 44.750; koz: 76.153; oslov in mezgov: 4.549; perutnine: 100.211.

Posejana površina: bombaž: 8.125 ha; koruza: 2.495 ha; mandioea: 2.310 ha.

Teritorij La Pampa.

Prebivalcev: 190.000. Površina: 144.183 km².

Živinoreja: govedi: 894.174; ovac: 2.253.070; svinj: 114.553; konj: 464.118; koz: 115.165; oslov in mezgov: 23.370; perutnine: 850.027.

Posejana površina: pšenica: 615.310 ha; lan: 39.800 ha; oves: 177.500 ha; rž: 248.600 ha; koruza: 150.000 ha; pivovarski ječmen: 25.100 ha; navadni ječmen: 48.750 ha; alpiste: 1.070 ha.

Teritorij Los Andes.

Prebivalstvo: 3.200. Površina: 57.000 km².

Živinoreja: ovac: 57.372; koz: 26.250; oslov in mul: 15.140; govedi: 694; konj: 147; perutnine: 724.

Teritorij Misiones.

Prebivalstvo: 140.000. Površina: 29.822 km².

... **Živinoreja:** govedi: 117.626; ovac: 9.613; svinj: 62.705; konj: 39.443; koz: 4.018; oslov: 7.660; perutnine: 418.211.

Posejana površina: yerba mate: 46.699 ha; koruza: 24.731 ha; sadno drevje: 1.825 ha; mandioca: 5.353 ha; fižol: 3.762 ha; tobak: 3.011 ha; sladek krompir: 1.309 ha; riž: 963 ha; mani: 684 ha; sladkorni trs: 673 ha.

Teritorij Neuquen.

Prebivalcev: 36.600. Površina: 94.35 km².

Živinoreja: govedi: 156.591; ovac: 914.366; svinj: 4.458; konj: 83.798; koz: 413.433; oslov: 10.701; perutnine: 71.328.

Posejana površina: pšenica: 3.274 ha; detelja: 3.731 ha; koruza: 1.073 ha; oves in ječmen: 1.066 ha.

Petrolejska industrija: 303.000 kubičnih metrov pridobljene-ga petroleja (Plaza Huincul).

Teritorij Rio Negro.

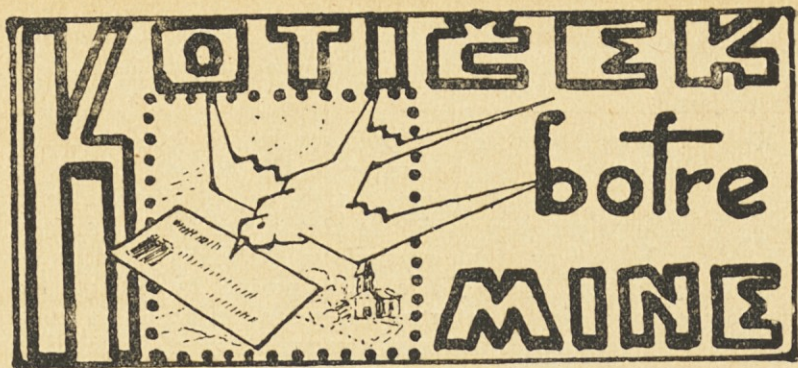
Prebivalcev: 105.000. Površina: 206.750 km².

Živinoreja: govedi: 110.920; ovac: 2.315.985; svinj: 13.821; konj: 160.886; koz: 241.566; oslov: 6.188; perutnine: 197.473.

Posejana površina: pšenica 10.111 ha; koruza: 7.108 ha; oves: 6.000 ha; ječmen: 4.110 ha; rž: 1.032 ha; detelja: 40 tisoč ha; vinogradi: 10.815 ha; sadno drevje: 15.098 ha; krompir: 3.010 ha; zelenjava: 3.015 ha.

Vinogradništvo: 313 priglašanih bodegarjev. Pridelano vino: 18.958.697 litrov.

Sadnjereja: 107.833 zabojev jabolk in 562.350 zabojev hrušk.
(Dalje prihodnjič)

Pocitnice na argentinskem kampu

(Nadaljevanje)

Draga gospa botra!

Ko sem Vas spomnil prač, draga gospa botra, pa je treba, da Vas povabim v pampsko ptičje kraljestvo, kjer so prišle otroške prače temeljito do veljave.

Pampa je obljubljena dežela ptie, plitva jezera vodnih ptie, gozdički okrog estancij pa tudi gozdnih. Izmed drugega živalskega sveta bi omenil še divje zajce, naše ljube črčke, mraveljsko nadlogo in kot posebnost takoimenovani bicho colorado, komaj vidne rdečkaste živalice, ki živijo v zemlji in vodnem blatu ter se radi spravijo človeku pod kožo, kjer povzročajo dolgotrajno in skoro neznosno srbečico. Metuljev, ki so jih druge južne dežele tako bogate (mislite na znamenite braziljske in paragvajске metulje, ki so ustvarili celo posebno industrijo) na pampi skoro ni. Ravno tako ne kobilic, silne nadloge po nekaterih drugih argentinskih pokrajinah. In hvala Bogu malo komarjev, ki se jih tako bojimo po buenosajreških predmestjih. Ptice pa imajo v pampi svoj raj. Takegag živžava n eboste slišali menda nikjer kakor po gozdičkih okrog estancij po argentinski pampi.

Ne vem, če ste Vi, draga gospa botra, velika prijateljica in poznavalka ptičev. Če morda ste, mi je zelo žal, da Vam ne bom mogel postreči z njihovimi pravimi slovenskimi ali celo latinskimi

imeni, take da bi si jih lahko ogledali tudi v prirodozlovnih knjigah. Takih ptičjih imen tukaj nihče ne pozna. Ptiče poznajo tukajšnji Argentinci le bolj po petju, bodisi, da je zelo ali pa tudi malo prijazno.

Kraljice pampskih ptičev so vsekakor kotore (cotorra). Ne kakor bi bile največje, tudi ne kakor bi bile najbolj ljubke, še manj kakor bi bile najboljše pevke, marveč najbolj številne so in glasne. Neverjetna množica se jih bo zbrala nad Vami, če boste prišli obiskat kakšno pampsko estancijsko in boste kaj postali v estancijskem gozdičku. Toliko jih je, da so postale že nadloga. Posebno ker njihovo glasno petje ni kaj prida prijazno. Na enem samem drevesu sem našel dvanajst ogromnih kotorskih gnezd in dvoje gnezd divjih golobov. Na enem samem drevesu torej štirinajst gnezd. In kakšna so ta kotorska gnezda! To so cele mnogonadstropne ptičje palače! Včasih je po deset, dvanajst in tudi več gnezd združenih v eno samo. Zgrajena so iz vejic, kakor prst debelih in tudi po več kakor komolec dolgih. Ne morem si predstavljati, kako jih morejo spraviti uboge in razmeroma male živalice skupaj. V gnezdih kotore tudi stanujejo, za kar si jih znotraj mehko posteljejo. Nobeno deževje jim hiše ne premoči, ker jo imajo seveda pokrito. Vedno jih boste lahko videli kaj na "vežnih vratih". Samo vihar je njihov sovražnik. Ker je divjal malo pred mojim prihodom po pampi silen vihar, kakor ga že nad štirideset let ne pomnijo, sem našel več ogromnih kotorskih gnezd po tleh, in sem si jih lahko prav od blizu ogledal. Tudi fotografiral sem nekatera. Pa tudi vihar jih trešči na tla samo z vejo vred.

Kotore so neke vrste majhnih papig zelenkasto-rumenega perja. Mlade se naučijo tudi govoriti, za kar vendar bolj slovijo one iz kordobskih hribov kakor kotore iz pampe. Doma v Buenos Airesu smo imeli na primer tako koto — lorito smo ji rekli, kar je sicer napačno, vendar bolj nobel — ki je znala prav lepo po slovensko pozdravljati: dober dan. V španskem jeziku je bila pa naravnost zgovorna in je znala celo peti. Lorite ali kotore imajo skoro po vseh argentinskih hišah, da delajo ljudem kratek čas. Tako so imeli tudi v ubožni sosedovi hiši velikega lora. Ko ga prvič vidim, ga prav prijazno vprašam: "Lorito, como le va — Lorito, kako vam kaj gre", pa mi s prav moškim nizkim glasom odgovori: "Regular — Bolj zanič!" In ko še silim vanj: "Nada mas — Nič več?" mi ravno tako počasi in moško odgovori: "Nada mas — nič več!"

Prav ponosen sem bil, da sem takoj uganil ime druge ptice, ki je je prav mnogo po pampskih montih: Bicho féo — grda žival. Tako namreč neprestano poje in ponavlja. Nekateri bolj tenkočutni so krstili ptičico sicer z "bien te veo — dobro te vidim", ampak jaz še vedno ustrajam, da je bicho féo.

Kako naj Vam popišem, draga gospa botra, v kratkem pismu celo dolgo vrsto pampskih gozdnih krilatcev! Veliko vrst jih je, na najbolj različne načine si prepevajo, in tudi oblik so včasih prav čudnih. Morda zato, ker so bile bolj redke, smo najraje gledali "tijeras — škarjice" mahne ptičke z ogromnim in nerodnim škarjastim repom, ki jih pri letanju očitvidno močno ovira. Še redkejši so po teh krajih pestrobarvni in nežni kolibriji, naravnost metuljem podobni in menda iz Brasila doma. Picaflor jim pravijo tukaj, ker iščejo svojo hrano po pisanih rožah.

In sedaj si mislite 76 strelcev s pračami v tem ptičjem raju! In kakšni strelec so Vam ti otroci! Eden jih je ustrelil eno samo popoldne enajst! Za drugega vem, da jih je ustrelil tekom treh tednov 105. Zgodilo se je, da je nabral kateri izmed otrok eno samo popoldne po sto in še več vsakovrstnih ptičjih jaje. Sicer prihaja ta deca šele tretje leto na estancijo La Porfia, vendar si lahko mislite, da mora biti naš ptičji rod že mogočen, če ga niso še iztrebili. Kako malo vedo ti otroci za učiteljska svarila, ki so jih vsa svojčas neprestano ponavljali po naših šolah. Posameznim otrokom sem že pravil, da to ni lepo, kot javen učitelj pa v tuji hiši nisem smel nastopiti. Ko sem vendar omenil zadevo tudi gospodu podravnatelju, ki je bil z nami, mi je razlagal, da so to pač otroci posebne vrste, deloma nenormalni, da jih sicer ni mogoče ves dan prav zaposliti itd., itd. Prav razjezilo ga je streljanje šele tisti dan, ko so ukradli otroci vrečo železnih vijakov, dobrih pet kil, in jih v par četrt ure do zadnjega postreljali. Že sem namreč omenil, da ni na pampi nobenega kamna, ne velikega, ne majhnega, zato so bili naši loveci vedno v zadregi s "strelivom". Celo na to sem prišel, da so izmaknili v svoji lovski strasti že doma v tiskarski delavnici — nekateri se uče tiskarske umetnosti — več desetih kilogramov svinčenih tiskarskih črk, ki so baje za streljanje s pračo posebno pripravne. Ubogi otroci! In še bomo videli, da so ubogi!

(Dalje prihodnjič)

Moderna organizacija naše Banke, Vam nudi priložnost, za najtočnejše in najhitrejše izvršenje vseh bančnih operacij.

HRANILNICA

ODDELEK ZA POŠILJKE

ODDELEK ZA POTNE LISTKE

POSTERESTANTE

Vse Vaše potrebe, ki spadajo v omenjene oddelke lahko izvršite v našem zavodu. Uradniki Vaše narodnosti so Vam na razpolago in v najkrajšem času ste vljudno in natančno postreženi.

GOTOVOST

FITROST

USLUŽNOST

ZAUPANJE

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

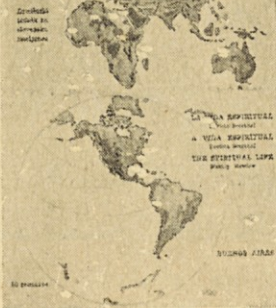
JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Uradne ure: od 8.30 do 7, v sobotah do 12.30

PODRUŽNICA:
Corrientes 3227
Mercado de Abasto
Buenos Aires

GLAVNI SEDEZ:
25 de Mayo 151—159,
Av. L. N. Alem 150
Buenos Aires

[illegible]

V a z n o

Vsakomur, kdor je plačal naročnino za naš list Duhovno življenje bo izstavil naš uradnik gospod Mirko Peljhan pobornico, opremljeno s tiskano sliko platnic našega lista kakor jo kaže gornja slika. Na pobornici bo točno napisano plačnikovo ime in naslov, vplačana svota in datum do katerega je s plačanim zneskom naročnika poravnana. Vsaka pobornica je opremljena tudi s tiskano tekočo številko v gornjem desnem oglu. Ker sprejemajo naročnino mnogi pooblaščenici, vljudno prosimo, DA NAM VSAKDO, KI JE KOMURKOLI PLAČAL NAROČNINO ZA

NAŠ LIST V LASTNO KORIST NEMUDOMA JAVI: svoje točno ime in naslov, kdaj, komu in koliko naročnine da je plačal, kakor tudi, če mu je bila izdana predpisana pobotnica.

Kadarkoli Vam kakšna zadeva, ki je v zvezi z našim listom ni jasna, pišite nam, da jo uredimo in pojasnimo.

Ugotovili smo, da je pošta v dveh ali treh slučajih zahtevala neko doplačilo za poštnino našega lista. Odklonite vsako morebitno ponovno podobno zahtevo, slučaj sam pa nam čimprej javite, ker frankiramo vse naše pošiljke točno po predpisih.

Na razpolago imamo še nekaj popolnih polletnikov avgust—december 1934, skupno 13 števil in 5 1/3 strani, ki jih oddajamo po \$ 2.50 za Argentino in vsa Ameriko, in po \$ 3.— za vse ostale države. Ne zamudite ugodne prilike, ker je naša zaloga majhna. Pošljite celotni polletnik svojcem v domovino, katerim boste težko napravili toliko veselja za tako majhen izdelek.

Nekaj številčk našega lista smo poslali na ogled nekaterim spoštovanim gospem in gospodom o katerih upamo, da bi hoteli postati naši naročniki in sodelavci, in ki jih vljudno prosimo, naj list sami pregledajo, ga pokažejo svojim prijateljem in znancem in nam čimprej nakažejo naročnino, če jim je naš list všeč in če mislijo, da je vreden njihove podpore. V nasprotnem slučaju vljudno prosimo, naj nam list vrnejo, kar ni združeno z nobenimi stroški: na isto kuverto v kateri so list prejeli naj napišejo Rehusé — ne sprejemem ter dajo pismo-
nošu in stvar je urejena. Izvzemši že večkrat naštete bolnike, brezposelne, izseljenske šole in seveda naše sotrudnike, ne moremo lista nikomur pošiljati brezplačno.

Zaradi odsotnosti gospoda urednika bo izšla naša prihodnja številka v soboto dne 23. februarja.

Uprava DUHOVNEGA ŽIVLJENJA,
Avalos 250
Buenos Aires, República Argentina

Banque Baruch et Cie.

BANKA JUGOSLOVENSKIH IZSELJENCEV V FRANCIJI,
BELGIJI, HOLANDIJI IN LUKSEMBURGU

15, RUE LAFAYETTE, 15
PARIS, FRANCE

Najhitreje in pod najugodnejšimi pogoji pošilja denar v domovino. Nakažite nam svote, ki jih želite poslati v domovino potom čekov, ki se glasijo na francoske franke in so plačljivi v Parizu, ali na čeke v angleških funtih, plačljive v Londonu.

Da bodo Vaši otroci boljši, bolj razumni in bolj pridni, jim kupite **VIGILOVE OTROŠKE POVESTICE** o katerih je naš list že obširneje pisal. Doslej je izšlo 63 zvezkov, okusno vezanih in ilustriranih. Po deset centavov.

Dr. JUAN ANGEL
MARTINOLICH
odvetnik

MONTEVIDEO 481
U. T. 35-5223

Pri najboljši volji Vam Vaši ne morejo pisati vseh novic iz domačih krajev, Vi bi pa radi vse vedeli. Naročite si torej najboljši slovenski dnevnik **SLO- VENEC** ali najboljši slovenski tednik **DOMOLJUB**. Naročnina dnevnika Slovenec mesečno \$ 4.—, tednika Domoljub letno \$ 6.— in mesečnika Bogoljub letno \$ 3.—.

Naročila:

UPRAVA SLOVENCA, DOMO-
LJUBA IN BOGOLJUBA

Kopitarjeva ulica 6
LJUBLJANA, Jugoslavija

Boletín de la Misión Católica Eslovena
Službeni vestnik Slovenske katoliške misije

CERKVENI KOLEDAR

10. februar — peta nedelja po Razglasenju — najprimernejša sveta maša za Slovence na Paternalu ob osmih v župni cerkvi svete Neže.

11. februar — ponedeljek — spomin prikazovanja Device Marije v francoskem mestecu Lourdes (1858), kraju nešteti znanstveno dognanih čudežev.

12. februar — torek — spomin sedmerih svetih ustanoviteljev zaslužnega reda Služabnikov Device Marije, ki so zlasti v srednjem veku hodili od mesta do mesta in povsod oznanjali trpljenje Jezusovo in njegove Matere.

13. februar — sredo — spomin svetega preroka Agaba, ki ga omenja evangelist sv. Luka v Apostolskih delih.

14. februar — četrtek — spomin svetega Valentina, duhovnika in mučenca.

15. februar — petek — spomin svetih bratov Faustina in Jovita, ki sta bila v Briksenu do smrti mučena zaradi stanovitne vere v Kristusa.

16. februar — sobota — spomin svetega Onesima, škofa v velikem in slavnem maloazijskem mestu Efezu, ki je bil zaradi stanovitne vere v Kristusa s kamenjem do smrti pobit.

17. februar — prva predpustna nedelja ali sedemdesetnica — najprimernejša sveta maša za Slovence na Paternalu ob osmih v župni cerkvi svete Neže.

NEDELJSKO BERILO

Kol 3, 12—17.

Bratje!

Oblecite si kakor izvoljenci božji, sveti in ljubljeni, pristrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, milobo, potrpežljivost;

prenesajte drug drugega in si odpuščajte, če ima kdo na kom kaj grajati;

kakor je Kristus vam odpustil, tako tudi vi;

na vse to pa oblecite ljubezen, ki je vez popolnosti.

In mir Kristusov naj kraljuje v vaših srcih, h kateremu ste

tudi poklicani v enem (skrivnostnem) telesu;
in hvaležni bodite.

Beseda Kristusova naj v obilju prebiva med vami;
v vsej modrosti drug drugega, poučujte in opominjajte, in s
psalmi, slavospevi in duhovnimi pesmimi hvaležno prepevajte
Boga v svojih srcih.

In vse, kar delate, v besedi ali v dejanju, vse storite v imenu
Gospoda Jezusa in po njem zahvaljujte Boga in Očeta.

Nedeljska misel, ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

Kakor je Kristus vam odpustil, tako tudi vi.

MALO KATEKIZMA ZA NAŠE MALE

V Betaniji, blizu Jeruzalema, je živel Lazar. Pri njem sta bili njegovi sestri, Marta in Marija. Zgodilo se je, da je Lazar obolev, ko je bil Jezus daleč v drugem kraju. Sestri sta sporočili Jezusu: "Gospod, glej, tisti, ki ga ljubiš, je bolan." Jezus je rekel: "Ta bo-lezen je v slavo božjo, da se povelika Sin božji." Ostal je pa Jezus v tistem kraju še dva dni. Potem je rekel učencem: "Lazar je umrl, pojdemo k njemu."

Ko so prišli do Betanije, je bil Lazar že četrti dan v grobu. Marta je hitela Jezusu naproti in je rekla: "Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl. Pa tudi zdaj vem, da ti bo Bog dal, karkoli ga poprosiš." Nato je šla povedat Mariji, da je prišel Jezus. Marija je brž vstala in šla k njemu. Mnogo Judov, ki so jo prišli tolažiti, jo je spremilo. Ko je Marija ugledala Jezusa, se je vrgla k njegovim nogam in je tudi ona rekla: "Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl." In Marija se je jokala. Jokali so z njo tudi Judje, ki so z njo prišli. Jezus se je v duhu raztožil in je rekel žalosten: "Kam ste ga položili?" Odgovorili so: "Pridi in poglej." In Jezus se je zjokal.

Prišli so h grobu. Grob je bil vsekan v skalo, in kamen je bil prislonjen. Jezus je velel: "Odvalite kamen!" In odvalili so ga. Tedaj je Jezus molil k nebeškemu Očetu in je glasno zaklical: "Lazar, pridi ven!" In Lazar je vstal. Bil je še s povoji povezan na rokah in nogah, in njegov obraz je bil ovit s prtom. Jezus je rekel: "Razvežite ga in pustite, naj hodi."

Mnogo Judov je takrat začelo v Jezusa verovati, njegovi sovražniki so pa sklenili, da ga umore.

Pomni. Jezus, ki je obudil Lazarja, bo sodni dan obudil tudi nas. V veri povemo to z besedami: (verujem v) vstajenje mesa.

Ko se je zdaniło, ni bila med vojaki majhna razburjenost, kaj se je neki s Petrom zgodilo. Herod ga je iskal, pa ne našel; zašlišal je straže in jih velel usmrčiti; nato pa je odšel iz Judeje v Cezarejo in tam prebival. Bil je pa silno razjarjen nad Tirci in Sidonci; toda ti so prišli skupno k njemu, in ko so pridobili kraljevega komornika Blasta, so prosili miru, kajti njih dežela je dobivala živež iz kraljeve. Določenega dne si je Herod oblekel kraljevsko obleko, sédel na prestol in jim govoril, (110) ljudstvo pa mu je vzklikalo: "Božji glas je to in ne človeški!" Pri tej priči pa ga je udaril angel Gospodov, zato, ker ni dal časti Bogu: razjedli so ga črvi in je izdihnil.

Božja beseda pa se je vedno bolj razširjala.

Barnaba in Savel sta se iz Jeruzalema vrnila, ko sta opravila svojo službo; s seboj sta vzela Janeza, s priimkom Marko.

Bili so pa v antiohijski cerkvi preroki in učitelji: Barnaba in Simeon, ki se je imenoval Niger, in Lucj iz Cirene Manaen, sogojenec četrtnega oblastnika Heroda, in Savel. (111) Ko so opravljali službo Gospodovo in se postili, je velel Sveti Duh: "Odločite mi Barnaba in Savla za delo, za katero sem ju poklical." Tedaj so se postili in molili, položili nanja roke ter ju odpustili. (112)

Poslana torej po Svetem Duhu, sta prišla v Selevcijo, odondod pa odplula na Ciper. Prišedši v Salamino, (113) sta oznanjala božjo besedo v judovskih shodnicah; za pomočnika sta imela

(110) To se je zgodilo v času, ko so se na čast cesarju Klavdiju, ki se je l. 44 srečno vrnil iz Britanije, prirejale po vsem cesarstvu velike svečanosti. V Cezareji se je vršila taka svečanost v navzočnosti kralja Heroda Agripa samega.

(111) Našteti možje so bil predstojniki antiohijske cerkve. Imenujejo se po izrednih darovih (karizmah) preroštva in učiteljstva. Karizme so bile samo začasni darovi Sv. Duha in karizmatiki so večinoma delovali kot potujoči misijonarji. Povsem naravno je, da so se apostoli pri nastavljanju rednih dušnih pastirjev (škofov, mašnikov in diakonov) v prvi vrsti ozirali na karizmatike.

(112) Polaganje rok in ves obred pomeni pooblastilo in naročilo, da naj Pavel in Barnaba, ki ju kliče Sv. Duh na misijonsko delo med pogane, ustanavljata v področju Antiohije nove občine ter skrbita za zvezo med njimi in antiohijsko cerkvijo: Antiohija, ki bo matica novih cerkva, naj bo tudi njih cerkveno središče.

(113) Salamina je glavno mesto otoka Cipra; bila je na vzhodni obali. Judje so imeli v mestu številno naselbino.

tudi Janeza. (114) Ko sta prehodila ves otok do Pafa, sta našla nekega judovskega vražarja in krivega preroka, z imenom Barjezu, ki je bil pri cesarskem namestniku Sergiju Pavlu, pametnem možu. Ta je poklical Barnaba in Savla in je zaželel slišati božjo besedo. Toda ustavljal se jima je Elima, vražar (115) — tako se namreč tolmači njegovo ime — in je skušal namestnika od vere odvrniti. Savel pa, ki se imenuje tudi Pavel, (116) je poln Svete-ga Duha uprl vanj pogled in rekel: "O ti polni vsakršne zvijače in vsakršne hudobije, sin hudičev, sovražnik vsake pravičnosti; ali ne boš nehal izkrivljati raznih potov Gospodovih? Glej, zdaj je roka Gospodova zoper tebe; oslepel boš in ne boš videl solnca nekaj časa." V tem hipu sta padla nanj mrak in tema, in taval je okrog in iskal, kdo bi ga vodil za roko. Ko je namestnik videl, kaj se je zgodilo, je veroval in se čudil nauku Gospodovemu.

Pavel in njegova spremljevalca so odpluli iz Pafa in prišli v Pergo pamfilsko, Janez pa se je ločil od njih in se vrnil v Jeruzalem. Sama sta šla iz Perge dalje in prišla v Antiohijo pizidsko. (117) Sobotni dan sta prišla v shodnico in se usedla. Po branju iz postave in prerokov so jima načelniki shodnice sporočili: "Brata, če imata kakšno bodrilno besedo za ljudstvo, govorita!" Pavel je vstal, zamahnil z roko in rekel: "Izraelci, in kateri se bojite Boga, (118) poslušajte. Bog, tega izraelskega naroda je izvolil naše očete in povišal ljudstvo, ko je prebivalo v egiptovski deželi, in jih je z vzdignjeno roko izpeljal od tam; kakih štiričetrdeset let je imel potrpljenje z njimi v puščavi; in ko je pokončal sedem narodov v kanaanski deželi, jim je njih zemljo dal v delež, po približno štiri sto petdesetih letih. (119) Potem jim je dal sodnike do preroka Samuela.

(114) Janeza, s priimkom Marko (Apd 12, 12. 25), to je evangelista Marka.

(115) Vražar Barjezu (v. 6) se je imenoval najbrž sam tudi Elima, kar pomenja v semitskih narečjih učenjaka, modrijana.

(116) Savel je kot rimski državljani imel že od svojega rojstva tudi rimsko ime Pavel (Paulus). Ko je pričel delovati kot misijonar med pogani v obširnem rimskem cesarstvu, ga je Luka nehal imenovati z imenom Savel.

(117) Pizidija, z glavnim mestom Antiohijo, je pripadala Galaciji v širšem pomenu, maloazijski provinciji.

(118) "Kateri se bojé Boga", so judovski spreobrnjenci ali prozeliti, to je pogani, ki so sprejeli judovsko vero in bogočastje.

(119) 450 let je preteklo od zaveze, ki jo je Bog sklenil z Abrahamom, t. j. od rojstva Izakovega pa do časa, ko so Izraelci trajno zasedli sveto deželo.

Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Noviembre 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da Quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huerfanos 833 — Banco Germánico, Valparaíso, Calle Pratt 238.

Francosko, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Paris, 15 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandija.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporočila se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH SESTER v ROSARIJU

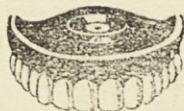
calle CORDOBA 1646

sprejema na stanovanje in hrano
deklece, ki obiskujejo notranjo
ali katerokoli zunanjo šolo.

—— ZAVOD —— SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo
Obrnite se pisмено ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

"CLINICA DENTAL DEL PLATA" CARLOS CH. LALANNE

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO
Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in 14—18 h
GARANTIRANO VSE V STROKO SPADA-
JOČE DELO. BREZPLAČNA POSVETOVA-
NJA. — SPECIJALIZIRAN ZA BOLEZNI
(PRELUKNJANJE) NEBA.

Stoj! PARE!!

Pozorno preberi naslednje vrstice in si jih dobro zapomni: Vsak naš naročnik ima pravico zahtevati pošteno postrežbo za pošteno plačano članarino!

Kadarkoli se Vam zdi, da kakšna zadeva, ki je v zvezi z našim listom, ni v redu, pišite nam, da jo uredimo v Vašo čimvečjo zadovoljnost!

Vsak naš naročnik, ki je pravočasno poravnal naročnino, je naš drag prijatelj in cenjen sodelavec, ki mu bomo vedno radi ustregli, če bomo le mogli.

Vsak razumen človek lahko ve, da lista nikomur ne moremo pošiljati zastonj, izvzemši že večkrat omenjene bolnike, brezposelne, naše izseljenske šole in seveda naše sotrudnike.

Bodi torej uvideven in pravočasno poravnaj naročnino, ker moramo tudi mi sproti plačati vsako številko. Najboljše pošlji naročnino na način, ki je označen na strani drugi in tretji ovitka našega lista. Misli nase, na svoje prijatelje in na slovensko izseljensko kulturo in pošlji nam novih naročnikov! Tako bo naš list vedno večji, boljši in cenejši. Pomagaj nam delati dobro in misli na naš tiskovni sklad!